

Om Læring og læringsstrategier

Vigtige faktorer for elevens læreproces:

- **Anvisninger på og praksis med:**
  - direkte læringsstrategier**
  - indirekte læringsstrategier**
- **Samspelet med den enkelte elevs læringsstil**

Foredragets formidlingsform

- **Teoretisk skematisk fremstilling**
- **Illustrerende praktiske øvelser**
- **Strategierne anvendt i et forløb**
- **Tests**
- **Almen Sprogforståelsesdelen**

Definition af læringsstrategier

2

'Learning strategies are operations employed by the learner to aid acquisition, storage, retrieval, and use of information.'

'Learning strategies are specific actions taken by the learner to make learning easier, faster, more enjoyable, more selfdirected, more effective, and more transferrable to new situations.'
Oxford (1990)

'any set of operations, steps, plans, routines used by the learner to facilitate the obtaining, storage, retrieval and use of information (...) that is, what learners do to regulate their learning.' Rubin (1987)

Hvilke læringsstrategier gør I selv gjort brug af? (Hollandsk læseopgave)

Hvordan lærer vi vore elever at arbejde med læringsstrategier?

Forskellige læringsstrategier til støtte for indlæring af forskellige kompetencer:

Læsekompetence

Lyttekompetence

Skrivekompetence

Præsentationskompetence (samtalekompetence)

Sproglæringsstrategier

Læringsstrategier kan opdeles i 2 typer:

Direkte sproglæringsstrategier :

Hukommelsesstrategier : hjælp til at lagre og fremkalde information (krog)

Kognitive strategier : hjælp til at opfatte, analysere, praktisere sproget og dermed forme og revidere (indre kognitive skemaer) intersproget

Kompensationsstrategier : hjælp til at overvinde begrænsninger i ens kommunikation

Indirekte Sproglæringsstrategier :

Metakognitive strategier : hjælp til at fokusere, tilrettelægge og evaluere egen læring

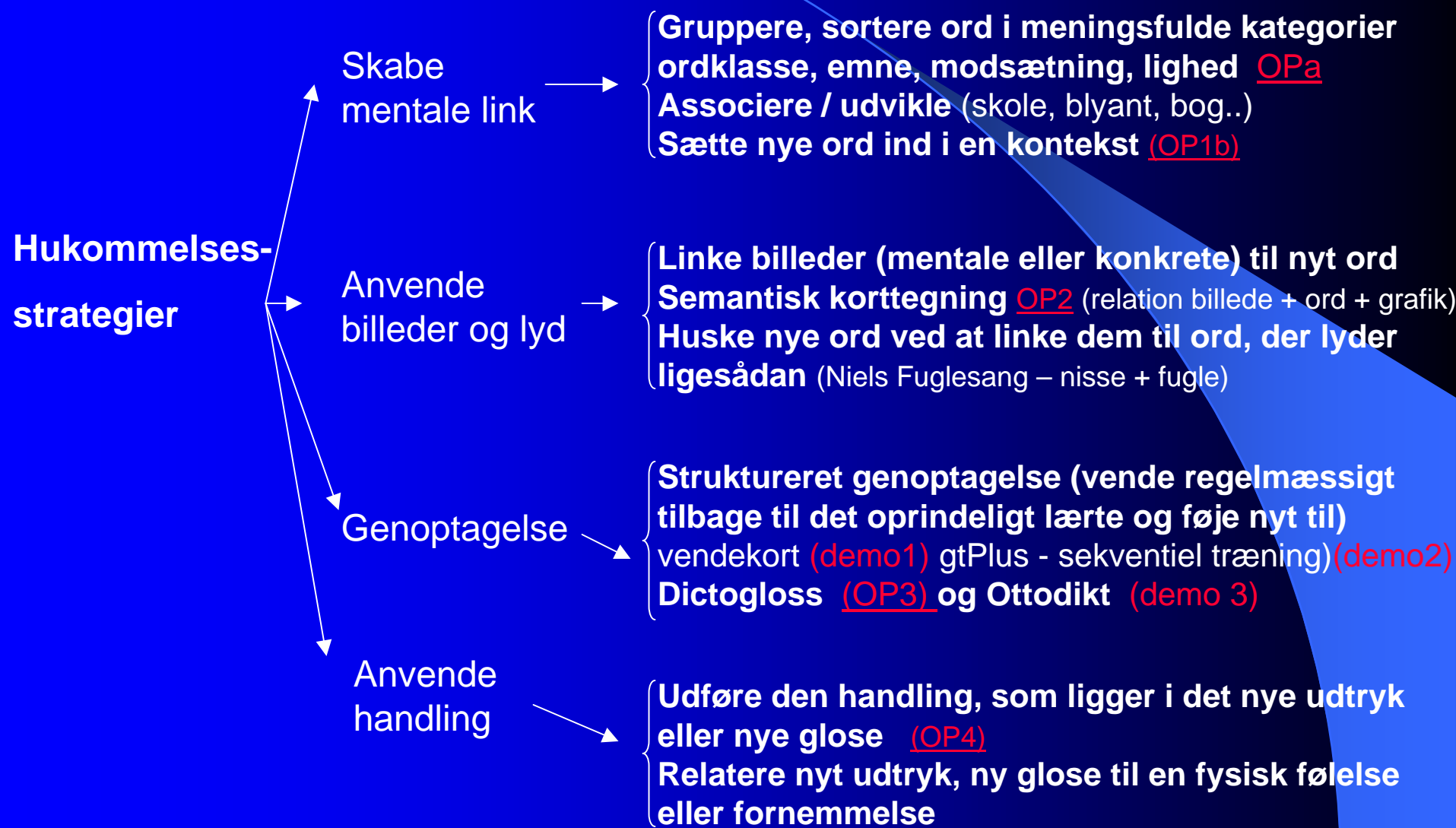
Affektive strategier : hjælp til at dæmpe præstationsangst, give sig selv ros

Sociale strategier : hjælp til at lette interaktion og samspil med andre

Direkte sproglæringsstrategier 1

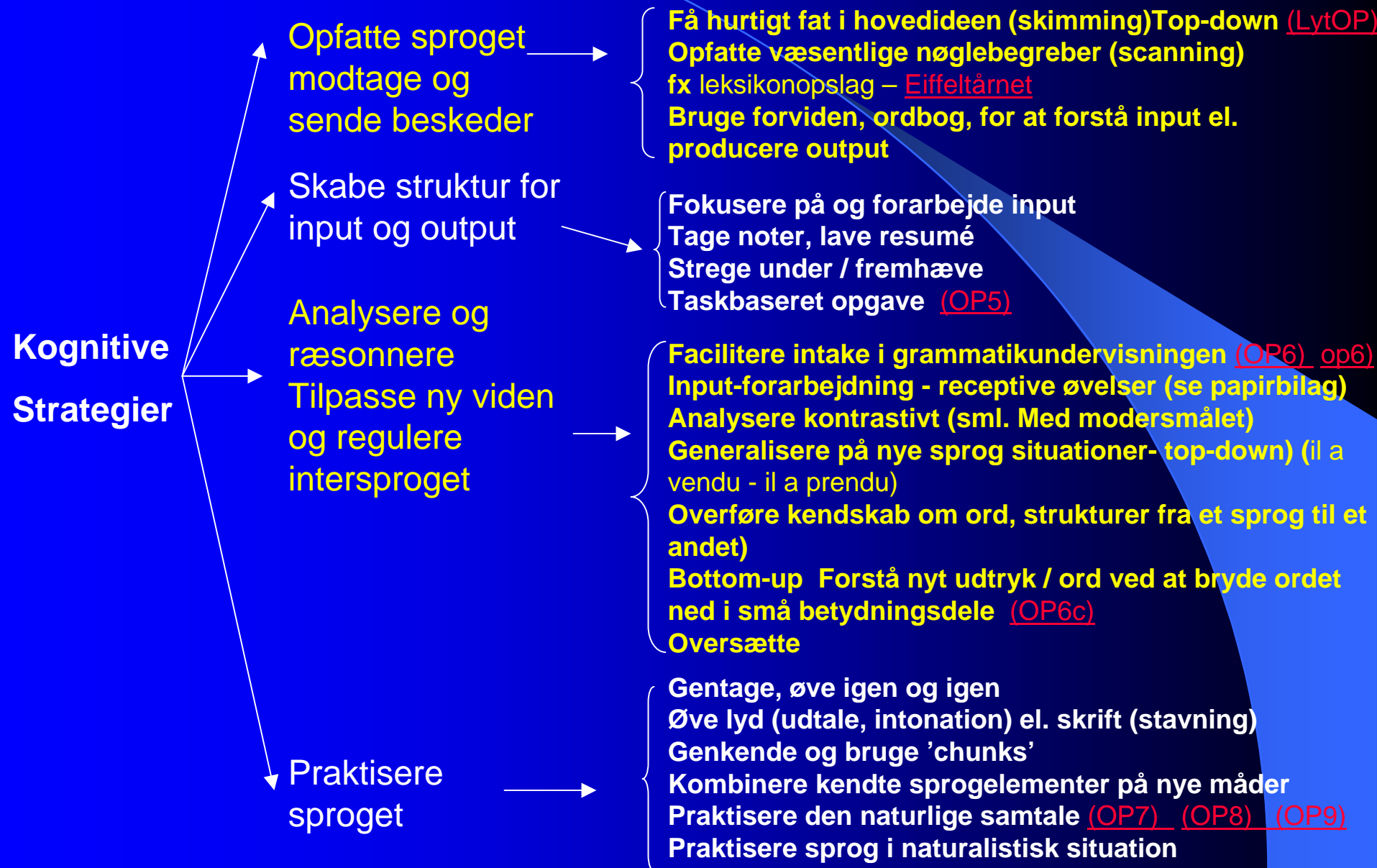
Hukommelsesstrategiers funktion:

fungerer som mentale link så informationen lagres og kan kaldes frem igen

Direkte sproglæringsstrategier 2

Kognitive strategiers funktion = hjælp til at opfatte, analysere, praktisere sproget og dermed forme og revidere (indre kognitive skemaer) intersproget

Facilitere intake vha. input-baseret instruktion

6

Input → intake → intersproget → output

Bevidstgørelsesfase

Automatiseringsfase

Forståelsesorienterede øvelser

Produktive øvelser

Input

Output

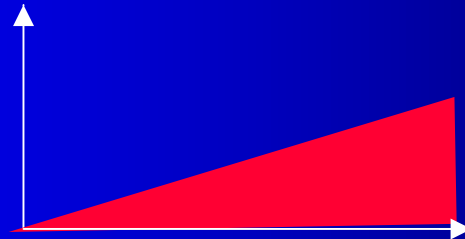
Modersmålet dansk

Intersprog

Målsproget fransk

→ dansker

→ franskmænd

Tid

Direkte sproglæringsstrategier 3

Kompensationsstrategiers funktion: hjælp til at overvinde begrænsninger i kommunikationen (mangelfuld grammatik og utilstrækkeligt ordforråd)

Kompensationsstrategier

Gætte på intelligent facon

- Bruge sproglige spor / hints (fx transparente el. engelske ord)
- Bruge andre spor / hints (fx kontekst, situation, emne, generel viden) (Hollandske tekst) og (OP10)

Overvinde begrænsninger i tale og skrift (chat)

- Bruge gambitter (OP11)
- Bruge omskrivning eller synonym (OP12) (OP13)
- Ændre, tilpasse eller forsimple sproget
- Bruge kropssprog
- Aktivt søge hjælp hos samtalepartneren
- Opdigte et ord
- Selv vælge emnet (være på sikker grund)
- Slå over i modersmålet
- Undgå kommunikation helt eller delvist

Sproglæringsstrategier

Læringsstrategier kan opdeles i 2 typer:

Direkte sproglæringsstrategier :

Hukommelsesstrategier : hjælp til at lagre og fremkalde information (krykke)

Kognitive strategier : hjælp til at opfatte, analysere, praktisere sproget og dermed forme og revidere (indre kognitive skemaer) intersproget

Kompensationsstrategier : hjælp til at overvinde begrænsninger i ens kommunikation

Indirekte Sproglæringsstrategier :

Metakognitive strategier : hjælp til at fokusere, tilrettelægge og evaluere egen læring

Affektive strategier : hjælp til at dæmpe præstationsangst, give sig selv ros

Sociale strategier : hjælp til at lette interaktion og samspil med andre

Indirekte læringsstrategier 1

Metakognitive strategiers funktion: hjælp til at fokusere, tilrettelægge og evaluere egen læring

Metakognitive strategier

Koncentrere, fokusere ens læring

Fokusere på bestemte aspekter (undgå kognitivt overload)
 Overskue en sprogaktivitet og associere den med, hvad man allerede ved
 Udsætte sprogproduktion indtil lyttefærdigheden er bedre udviklet

Arrangere og planlægge ens læring

Sætte sig ind i, hvordan man lærer sprog og bruge denne viden til at forbedre sin egen læring
 Skrive en læringslogbog ([OP14a](#)) ([OP14b](#))
 Opsætte mål (kunne tale i 5 minutter- have læst og forstået en tekst inden en uge)
 Identificere formålet med en sprogopgave (målbevidst lytning, læsning, tale, skrivning)
 Vurdere hvad man allerede har, og hvad der er brug for til at udføre en bestemt sproglig opgave
 Søge muligheder for at praktisere sproget
 Sørg for gode fysiske arbejdsbetingelser (lys fx)

Evaluere ens læring

Self-monitoring (holde øje med, finde årsagen til fejl, der skaber misforståelser og udrydde dem) ([OP15](#))
 Selvevaluering ([OP16](#))

Indirekte læringsstrategier 2

10

Affektive strategiers funktion : en hjælp til at dæmpe præstationsangst, give sig selv ros

Sociale strategiers funktion : hjælp til at lette interaktion og samspil med andre

Anvendelse af sproglæringsstrategier i forbindelse med:

planlægning - forberedelse - afholdelse - efterbearbejdning af samtalen

Undervejs øves følgende kompetencer:

- **Læsekompetence**
- **Lyttekompetence**
- **Præsentationskompetence**
- **Samtalekompetence**
- **Skrivekompetence**

Forberedelse af samtalen

Forståelse, indhold og ordforråd

Forberedelse af samtalsforløb

Lære at være en god samtalepartner, tage sproglig risiko og undgå pinlige pauser

Gennemførelse af naturlig samtale

Praktisere sproget i overensstemmelse med ens viden om god samtalekultur

Opsamling på samtalen

Læringsmål sat i forhold til resultaterne

Læse , lytte og forstå teksten / filmen / båndet - læse- og lyttefærdighed

Læse, lytte, forstå en tekst	Kognitive strategier	Bruge forviden Bruge skimning Bruge scanning Analysere top-down og bottom-up Skabe struktur (understrege, tage noter)
	Kompensationsstrategier	Gætte intelligent ud fra transparente ord, andre sprog, kontekst og forviden

Forberedelse af samtalen

Reflektere indhold	Metakognitive strategier	Fokuserere: Fokuserere på bestemte aspekter Overskue en sprogaktivitet og associere den med, hvad man allerede ved <ul style="list-style-type: none"> • Lave emnekort over indholdet • Lave taskbaseret tekstarbejde
Indøve ordforråd	Metakognitive strategier	Planlægge: Vurdere hvad man allerede har, og hvad der er brug for til at udføre en bestemt sproglig opgave.
	Hukommelsesstrategier	Skabe mentale link: Glosekort Gruppere og sortere i meningsfulde kategorier Associere Anvende semantisk korttegning (google-billeder) Genoptagelse: Vendekort GtPlus (sekventiel glosestræning)

Indøve Samtale- teknik	Kompensations- strategier	Indøve omskrivninger ud fra: Overbegreber Eksemplificering Omformulering Kropssprog
		Lære at anvende gambitter: Samtalevedligeholdere Feedback Emneskiftgambitter Smalltalk
	Sociale strategier	Lære at anvende den naturlige samtale Fokus på deltagernes rolle i samtalen Samtalens struktur Samarbejde Sikre forståelse Stille opklarende spørgsmål Have indfølelse med hinanden (feedback, give plads)

Sociale strategier	Anvende viden om samtals struktur og deltagerens rolle i samtalen (fx spørge opklarende eller give feedback, give hinanden plads)
Kognitive strategier	Praktisere sproget, faciliteret gennem ordforråd og forberedelse af indholdet (glosekort og emne kort)
Kompensationsstrategier	Anvendelse af strategisk kompetence og gambitter og smalltalk
Metakognitive strategier	Selfmonitoring (udrydde fejl, som skaber misforståelser undervejs i samtalen. 'Noticing the gap.'
Affektive strategier	Presse sig selv til at tage risici Mindske angst gennem afslappet stemning (lille gruppe og mindre sproglig korrektion)

Opsamling af indhold og sprog i samtalen - Skrivefærdighed

Opsamling på indholdet	Kognitive strategier	Der skabes struktur i samtalsindhold, Der laves skriftligt resumé / redegørelse for meninger, debatpunkter, resultater og konklusioner.
Opsamling på det sproglige	Metakognitive strategier	'Selfmonitoring'. 'Noticing the gap' (Eleverne har i denne mere langsomme, skriftlige fase mulighed for at korrigere deres eget mundtlige output). (båndoptagelse eller chat)

Lidt tilfældig anvendelse af de forskellige sprog læringsstrategier

Læreren har udvalgt og anvendt forskellige sprogindlæringsstrategier i øvelser:

Specielt i forbindelse med læsning, lytning og ordforrådsindlæring.

Vi har i grammatikundervisningen specielt haft fokus på produktion = output
Overvejende deduktiv tilgang og produktive drills.

Vi har i kommunikation / samtalen mest haft fokus på produktion = output
Tilfældig anvendelse af kompensationsstrategier.

Læreren har opstillet mål og vurderet elevernes opnåede kompetencer.

Bevidstgørelse om og struktureret anvendelse af de forskellige sprog læringsstrategier:

Lade eleverne afprøve et bredt udvalg af forskellige strategier.

Lade dem udvælge og anvende = træne de sprog læringsstrategier, som passer bedst til sprogopgaven.

Grammatikundervisning: Fokus på forståelse og reception = bearbejdning af input
Overvejende induktiv tilgang og forståelsesbaserede, receptive øvelser inden produktive.

Kommunikation: Fokus på bevidstgørelse om:
- Samtalens struktur-samtalepartnernes roller
- Anvendelse af kompensationsstrategier herunder strategisk kompetence.

Eleven skal opstille mål og selv være med til at vurdere opnåede kompetencer. (logbog)

Læringsstrategier
i
Almen Sprogforståelse
og
Sprogfagene

Almen sprogforståelsesdelen

1. Kendskab til forskellige læringsstrategier
2. Fokus på kommunikationsstrategierne
3. Fokus på den dansksprogede bevidstgørende del

Sprogfagenes videreførelse

1. Kendskab til teorien vedr. læringsstrategier (à la den teoretiske del af foredraget)
2. Praktiske eksempler på alle typer læringsstrategier
3. Praktisk anvendelse af et bredt udvalg af relevante læringsstrategier i de enkelte sprogfag

Almen Sprogforståelse mht. læringsstrategier

1. Kort introduktion til læringsstrategier generelt
2. Indføring i og bevidstgørelse om kommunikationsstrategier

- Hvad er en god samtale?
- Hvad er en god samtalepartner? [bilag](#)
- Hvad er strategisk kompetence? **Overbegreber** [bilag](#) [Bilag](#)

Hvordan kompenserer du for manglende ordforråd

Bevidstgørende eksempel-øvelser [bilag](#)

Hvordan klarer du en samtale uden pinlige pauser ?

Vha. Smalltalk og gambitter [bilag](#)

Bevidstgørende eksempel-øvelser [bilag](#) [bilag](#) [bilag](#) [bilag](#)

- Anvendelse af samtalskabelon og emne- og glosekort
[bilag](#) [bilag](#)

Progression og fokusering i læringsstrategiarbejdet ²³

1. Introduktion til sproglæringsstrategier med specielt fokus på kommunikationsstrategier ud fra dansksproget materiale. **(Almen sprogforståelse)**
2. Arbejde med hukommelsesstrategier
opbygge ordforråd
3. Arbejde med kognitive strategier
opbygge lytte og læsefærdigheder
opbygge grammatiske færdigheder
opbygge samtalefærdigheder
4. Arbejde med kompensationsstrategier
lære at gætte intelligent
lære at kompensere for manglende ord i samtalen
lære at overvinde begrænsninger i samtalefærdigheden vha. gambitter
5. Arbejde med fordybelse og større tekstforståelse
forstå det sproglige udtryks betydning for indholdet vha. taskbaserede opgaver
6. Arbejde med gambitters funktion og betydning for tolkning af tekster

I forbindelse med anvendelse af læringsstrategier er det vigtigt at:

- knytte an til allerede kendte og anvendte strategier
- præsentere eleverne for et bredt udvalg af læringsstrategier
- lade eleverne afprøve forskellige læringsstrategier i praksis
- lade eleverne udvælge netop de læringsstrategier, der passer til den bestemte læringsopgave
- give eleverne mange muligheder for at øve strategier
- give eleverne mulighed for at overføre strategier på andre og nye opgaver
- motivere eleverne til at anvende varierede læringsstrategier:
  - tage udgangspunkt i et eksempel
  - derefter gradvist dalende støtte
  - feedback på strategibrug er nødvendig
- lære eleverne at sætte mål for og evaluere egen læring

Hvordan tester vi elevernes viden om og færdighed mht. læringsstrategier?

1.
Teste elevernes anvendelse af kognitive strategier i arbejdet med at forstå en tekst
2.
Teste elevernes viden om og anvendelse af kompensationsstrategier (bunden øvelse)
3.
Teste elevernes anvendelse af kompensations- og samtalestrategier (friere øvelse)

Eksempler på tests [\(bilag 21\)](#)

Elevens personlige læringsstil

Dunn & Dunns læringsstilsmodel

Miljømæssige elementer	Lyd	Lys	Temperatur	Indretning		
Emotionelle elementer	Motivation	Vedholdenhed	Ansvarlighed	Struktur		
Sociologiske elementer	Alene	Par	Små grupper	Team	Autoritet	Variation
Fysiologiske elementer	Perceptuelle	Energiindtag	Tidspunkt	Behov for bevægelse		
Psykologiske elementer	Holistisk/Analytisk	Højre/venstre Hjerne	Impulsiv/ reflektiv			

Litteratur:

Følgende liste er ikke udtømmende men god at hente inspiration i:

Oxford, L. Rebecca (1990): 'Language Learning Strategies' Heinle & Heinle Publishers

Rubin J. (1987): 'Learner strategies: 'Theoretical Assumptions, Research, History and Typology.'

Tornberg Ulrika (2001): 'Sprogdidaktik', L&R Uddannelse A/S København

Hedevang, Lise: 'Grammatikundervisning. Hvorfor og hvordan', dpu forlag

Hedevang, Lise (2004): Fransk Nyt nr. 241

Ellis, Rod (1997): 'Second Language Acquisition', Oxford University Press

Ambjørn, Lone (2001): 'Talt interaktion anskuet i et diskursivt, pragmatisk og strategisk perspektiv', Web-publikation, HHÅ's forskningsdatabase

<http://www.hba.dk/fsk/pdfs/ooo3o49.pdf>

Ambjørn, Lone (2001): 'Inputorienteret oparbejdelse af den grammatikalske kompetence'. Webpublikation, HHÅ's Forskningsdatabase. <http://www.hba.dk/fsk/pdfs/ooo3o4o.pdf>

Simensen, Aud Marit (1998): 'Teaching a Foreign Language' Fagbokforlaget

Nunan, David (1999): 'Second Language Teaching and Learning', Heinle & Heinle Publishers

Burns, Anne (1997): 'Focus on Speaking', Macquarie University

Prashnig, Barbara (1996): 'Diversity is our strength', Profile Books

Bimmel, Peter & Rampillon, Ute (2000) : Lernautonomie und Lernstrategien, Langenscheidt